

Oosthoek verwerkt graag tredplanten tussen de verharding: planten die laag blijven en lichte betreding verdragen, loopkamille en citroentijm bijvoorbeeld.

Rozemarijn Oosthoek
www.rozemarijnoosthoek.nl

'Planten mogen wandelen en zich spontaan vestigen'

Tuinvrouw Rozemarijn Oosthoek zet planten het liefst allemaal door elkaar. Dat geeft een mooi resultaat vindt ze, maar daarnaast biedt het ook ruimte voor dynamiek: planten kunnen zich uitzaaien of spontaan vestigen op andere plekken dan waarin ze in het beplantingsplan stonden ingetekend. Een voorbeeld is deze eetbare gebruikstuin in Nijmegen.

TEKST en FOTO'S Miranda Vrolijk

Met een stapelmuur creëer je extra ruimte voor planten om zich te vestigen: hier groeien in de muur onder meer *Sedum acre* en *Campanula portenschlagiana*. Oosthoek heeft voor de muur oude 30x30 tegels gebruikt uit de bestaande tuin.

Als de eigenaren van dit rijtjeshuis in Nijmegen over het tuinpad naar de schuur achterin lopen, stijgt er een citroenachtige geur op tussen hun voeten. Afkomstig van de citroentijm (*Thymus × citriodorus*) die ontwerper Rozemarijn Oosthoek als 'tredplant' tussen de stapstenen heeft aangeplant. Samen met loopkamille (*Chamaemelum nobile* 'Treneague') en muurpeper (*Sedum acre*). Alle drie laag blijvende, goed beloofbare planten.

De tuin is in het voorjaar van 2019 aangeplant. De eigenaren, een jong stel met inmiddels een zoontje van drie en een baby'tje van een paar maanden oud, kenden Oosthoek via het zangkoor en schatten in dat zij hun ideeën over een fijne tuin goed in de praktijk zou kunnen vertalen. Oosthoek die destijds nog in Nijmegen was gevestigd, maar nu in Delft, is een echte plantenvrouw. Ze heeft zich toegelegd op het aanleggen van natuurrijke tuinen. In haar eigen tuin groeien zo'n 140 verschillende soorten, maar ook bij klanten gebruikt ze altijd een breed palet, bij de dames in Nijmegen heeft ze ruim veertig verschillende aangeplant. Daarnaast heeft

ze een bloemenmengsel ingezaaid en de tuin is inmiddels verrijkt met aangewaaide exemplaren.

Een speelse tuin, dat wilden de eigenaren graag. „We wilden af van het saaie rechte pad in de oude tuin.” Die was verder volledig overwoekerd met zevenblad, heermoes en kweekgras. Wel stond er een oude appel, in een lage struikvorm. Die bleef hoe dan ook behouden, want naast speels, wilden de eigenaren ook graag veel eetbaars in de tuin. Verder vonden ze seizoensbeleving belangrijk.

Oosthoek heeft op verschillende manieren speelsheid in de tuin gebracht. Allereerst door het stapstenen pad dat door

de tuin golft. De tegels gaan helemaal op in het groen. „Een mooie manier om wel verharding aan te leggen, maar ook zo veel mogelijk planten”, zegt ze. Tussen de tegels - dus in de loop van het pad zelf - gedijt de citroentijm het beste. „Dat het werkt en de planten er echt goed tegen kunnen, bewijst deze tuin omdat Mathis onze zoon er heel veel overheen loopt, en zijn stappen zijn nog niet groot genoeg om alleen op de tegels te lopen”, zegt een van zijn moeders. Langs het pad hebben soorten als *Sanguisorba minor*, *Allium schoenoprasum*, *Origanum vulgare*, *Achillea millefolium* en *Hieracium aurantiacum* zich gevestigd, al dan niet spontaan.

In de herfst zijn het de bloemen van *Aster 'Pink Star'* en *A. macrophyllus 'Twilight'* die de tuin paars kleuren. Ook bloeien nu nog de *Knautia arvensis*, de *Salvia pratensis* en *Hyssopus officinalis*. In het voorjaar zijn het onder meer de *Pulsatilla vulgaris 'Rubra'* en *Corydalis lutea* die voor kleur zorgen, opgevolgd door *Veronica teucrium*, *Hieracium aurantiacum* en *Eryngium bourgatii*.

Langs de schutting heeft Oosthoek verschillende klimmers aangeplant: *Akebia quinata 'Alba'*, *Jasminum nudiflorum* en de braam *Rubus fruticosus 'Chester Thornless'*. De peperbes, *Schisandra chinensis*, is helaas nog erg klein gebleven. In de hoek bij de schuur kregen de hogere kruiden *Foeniculum vulgare* en *Levisticum officinale* een plek.

De bestaande appelboom is tijdens de aanleg van de tuin flink gesnoeid en inmiddels een markante persoonlijkheid geworden. Deze tuin heeft genoeg aan één boom vindt Oosthoek. Onder de boom groeien verschillende sierplanten zoals *Centaurea jacea*, maar ook het kruid veldsalie (*Salvia pratensis*) dat zichzelf hier heeft uitgezaaid net als de muurpeper (*Sedum acre*).

De bloemen van de *Hyssopus officinalis*. Vanaf juni tot ongeveer medio september plukken de eigenaren elke week wel een bosje bloemen uit de tuin voor op tafel met daarin ook veel bloemen van de kruidenplanten. Daarnaast droeg hun 3-jarige zoon tijdens het vieren van Sint-Jan ook een bloemenkrans uit de tuin.

Ook de minuscule bloemetjes van citroentijm *Thymus x citriodorus* worden bezocht door bestuivers. Op citroentijm kun je goed lopen zonder dat dit de plant beschadigt. De eigenaren genieten vooral van de geur die vrijkomt als je er langs loopt, daarnaast gebruiken ze het kruid in de thee samen met munt en gember.

Aan de bladpunten van *Sanguisorba minor* blijven dauwdruppels hangen. De plant heeft zich via zaad flink uitgebreid. Vooral langs het stapstenenpad en in de verhoogde border. Hiervoor is ruimte in het ontwerp. De eigenaren besluiten zelf wanneer ze vinden dat het te veel wordt.

Speelsheid vind je ook terug in de manier waarop Oosthoek de planten heeft aangeplant: ze groeien niet in afgebakende groepen maar door elkaar in een mix. „Zo vind je op verschillende plekken in de tuin dezelfde bloei terug en dat vind ik mooi.” De eetbare kruiden bijvoorbeeld, zijn wel centraal in de tuin geconcentreerd, maar door elkaar aangeplant. Je vindt er onder meer salie, rozemarijn, wilde marjolein, echte tijm, hyssop, veldsalie en Franse dragon.

De eigenaren zijn met name verrast dat de kruiden niet alleen een eetbare functie hebben maar ook prachtig bloeien en zo ware insectenlokkers zijn. „In de zomer is de kruidenborder één grote zomende wolk.” Qua bloei zijn ze vooral weg van de paarsbloeiende hyssop en de veldsalie. „Die bloeien prachtig.” Bovendien bloeien de meeste kruiden lang, en als je ze afknijpt nog een tweede keer, en een kruid als rozemarijn bloeit zelfs 's winters.

Naast de kruidenborder is de verhoogde border met de stapelmuur een blikvanger in de tuin. Momenteel domineren daarin de paarse beemd kroon (*Knautia*

arvensis), die bloeit tot en met oktober, kleine pimpernel en citroenmelisse (*Melissa officinalis*) met bossen uitgebloeide takken. Bij nadere inspectie door Oosthoek blijken echter onder de weelderige groeiers andere planten schuil te gaan zoals de door de ontwerper aangeplante alpenvrouwenmantel (*Alchemilla alpina*) en het maarts viooltje en schijnaardbei die zich spontaan hebben gevestigd. Tegen haar gewoonte in adviseert ze de eigenaren daarom om de bossen verdrode citroenmelisse nu al af te knippen in plaats van in het voorjaar zoals in haar beplantingsplan staat. Dit om de andere planten een nieuwe kans te geven.

Basis-layout

De tuin is ook speels omdat de planten geen vaste plek hebben. Natuurlijk heeft Oosthoek de tuin van een basis-layout voorzien. Naast de genoemde borders vind je bijvoorbeeld dicht bij het huis nog een deel met eetbare struiken als appelbes en Japanse kwee. En dicht bij de schuur de appelboom met als onderbeplanting door elkaar toegepaste sier-

planten. Momenteel vallen vooral de twee hoge paarsbloeiende asters op, *Aster 'Pink Star'* en *A. macrophyllus 'Twilight'*. Maar dat de planten wandelen door de tuin, zich hier en daar uitzaaien, soms ergens verdwijnen om ergens anders weer op te duiken én dat er planten komen aanwaaien, is geen probleem. „Deze tuin kan het hebben door de manier van aanplanten, het biedt veel ruimte voor spontane groei en bloei.”

Daarnaast zijn de eigenaren heel betrokken bij hun tuin. Want bijsturing in de beplanting is af en toe nodig om ervoor te zorgen dat een plant niet te veel gaat woekeren. Zo hebben de eigenaren zelf al eens vele plukken van het oranje bloeiende havikskruid weggehaald omdat die te veel plek naar hun zin in nam. Tijdens het ontwerpproces heeft Oosthoek gevraagd hoeveel tijd ze in de tuin wilden steken. „Wij hebben liever een tuin om in te werken dan om in te zitten.” Toch schiet het onderhoud er momenteel wat bij in door de komst van de baby. „Jammer, maar de tuin kan het wel goed hebben”, concluderen de eigenaren. <

Beplantingsplan Rozemarijn Oosthoek

Tijdens het ontwerpen (voorjaar 2019) van deze tuin in Nijmegen maakte Oosthoek nog vrij uitgebreide beplantingsplannen. Zo bestaat dit plan uit een plattegrond (zie hiernaast), een plantenlijst met kenmerken, functie en verzorgingstips, foto's van de planten en een bloeitijdentabel. Inmiddels merkt ze dat veel klanten deze informatie niet nodig hebben of gebruiken, ze willen gewoon mooie planten die goed gedijen. Steeds vaker verstuurt ze alleen een lijst met planten, op volgorde van bloeitijd, met achter iedere plant een linkje naar meer informatie (vaak de database van de Tuinen van Appeltern). Het uitzetten en aanplanten doet Oosthoek vaak samen met de klant, de locatie van de plant wordt dan ter plekke bepaald. Op die manier raken de eigenaren veel meer betrokken bij hun tuin. Voor verzorgingstips, vragen over uitval of onbekende planten kunnen klanten altijd terecht bij Oosthoek.

